

PINK NOISE

Högst upp i ett ateljehus i Årstabergr har konstnären och årets Beckers-stipendiat Maria Nordin sin ateljé. Där spänner hon upp sina stora pappersark, balanserar dem mellan bord och kryper över dem på golvet, håller på vatten och färg som får flyta ut över ytan. Med akvarellen som medel utforskar Maria Nordin människan och hennes fysiska förutsättningar, hennes köttighet, hennes kroppslighet och den friktion som uppstår mellan kroppar i närhet av varandra.

I hennes tidigare målningar böjer sig kropparna i både onaturliga och igenkännbara rörelser, i gränslandet mellan det koreograferade och det spontana, okontrollerade. Den fysiska såväl som den psykologiska laddningen förstärks av de obehandlade ytorna mellan kropparna, och målningarna rör sig hela tiden mellan närhet och obehag på ett sätt som gör oss osäkra på vad det är vi bevittnar.

Det är rent och städat hos Maria Nordin,

inte som schablonbilden av den färgbe-
fläckade ateljén med sina otvättade penslar och halvtomma färgtuber spridda över golvet. Det luktar heller inget särskilt, bara svagt av apelsin som om någon ätit frukten och lämnat skalet kvar. Lutade mot ena väggen i ateljén står Marias senaste arbeten, en serie med väldiga närbilder på ansikten där papprets yta blir en hud i sig som smälter samman med det avbildade ansiktets hud. Det är närgånget och blottat, blickarna är svåra att värja sig emot. Genom en skev färgskala som rör sig mot det röda, det gula, skalar Maria Nordin av kropparna deras yttersta hudlager och belyser därmed deras fysiska sårbarhet. Huden som skiljelinje mellan den egna kroppen och nästa undersöks och löses upp i och med det våta måleriet och de närliggande färgtonerna. Vad som är min kropp och vad som är din kropp är inte längre uppenbart. Måleriet blir hos Maria Nordin ett slags sociologisk undersökningsmetod. I december är hon

aktuell med en utställning på Färgfabriken i Stockholm.

Om vi börjar med dig, vad har du för relation till konsten? Varför blev det den vägen?

– Det var nog lite av en slump. Jag testade på att måla när jag var 23 år och sen fastnade jag för det ganska snabbt, på bara några dagar tror jag. Det ledde till att jag gick en folkhögskola, vilket senare ledde vidare till Mejan. Jag började med akvarellen, sen gick jag över till akryl- och oljemåleri. Akvarellen blev mer som en bisyssla, ett material som jag använde vid sidan av och där jag inte hade lika mycket frihet att göra vad jag ville. Jag gjorde skissartade, snabba grejer i akvarell men själva målningarna var i olja och akryl.

Hur kom det sig att akvarellen blev ditt främsta material?

– Jag blev allergisk. Det är så klyschigt på något sätt, men jag blev känslig mot kemi-

kalierna i färger, lim och liknande. Då blev det automatiskt så att jag var tvungen att hitta ett nytt förhållningssätt till hur jag skulle fortsätta överhuvudtaget. Jag testade på andra saker, som att fota och filma, men jag tycker om det direkta i måleriet och att få följa målningar. När det gäller akvarellen så bestämmer den ganska mycket själv, man kan inte ha full kontroll hela tiden. Jag kämpar med den här kontrollen och låter saker ske, skapa något nytt. Jag tycker det är intressant när papperet och färgen skapar en egen hud, när bilden och materialet lyfter och gör någonting tillsammans.

Om jag jämför de här verken med dina tidigare, där du jobbade mycket med kroppen, är de nya mer närgångna. Vad har hänt i ditt arbete?

– Då intresserade jag mig för kroppslighet. Jag intresserade mig för bildens yta och ville åt den ambivalens som fanns mellan det flödande, vattniga och det köttiga. Efteråt tyckte jag målningarna blev lite passiva, och det var inte min intention alls. Därför ville jag åt något mer påträngande, något

mer närgånget, något som var mer avslöjande och blottat. Jag försökte att göra det med helfigurer liknande de i tidigare målningar, men där människorna inte var så passiva utan mer avslöjande och inte så väna. Jag har kasserat allt det. När jag började om blev det att jag gick på ansiktet istället. Inte som avbildningar eller porträtt utan för att väcka en upplevelse av närgångenhet, något groteskt men ändå vackert.

En av de saker som förundrar en, som du säkert möter ofta, är hur målningarna är gjorda reut hantverksmässigt. Jag är nyfiken, vill du berättat om din process?

– Jag inspireras av allt möjligt – psykologi, litteratur, populärvetenskap, film. I mina målningar utgår jag alltid från foton. Många gånger är det kollage som jag klipper och klistrar ihop, så även om målningen föreställer ett ansikte kan det från början vara uppbyggt av flera ansikten. Ofta har jag fotat mig själv som utgångspunkt. Innan jag börjar brukar jag skissa upp en tunn blyertslinje på papperet. Sen målar jag bara.

– Förut har jag målat en yta och sen har den varit klar. Nu i vissa målningar har jag behövt måla lager på lager på lager. Det är två olika papper, och ett av papperena går sönder efter ett tag eftersom det är mycket porösare och det tycker jag om. Det är nästan så att jag vill förstöra ett papper helt.

Vad är det som lockar med att det går sönder?

– Jag tycker inte alls att det är häftigt, utan det har varit min stora tekniska kamp. När det blir fel är det svårt att korrigera. Då får man antingen börja om eller ha en ful fläck. Sen tänkte jag att jag skulle använda mig av det istället. Om man jobbar med ytan på ett sådant sätt att man ser att den har en historia, att det finns ett innehåll i själva ytan, då blir det genast väldigt intressant att förstöra den.

Ofta är det kvinnofigurer som återkommer i dina verk. Varför?

– Det finns en del män också, det är bara ingen som ser dem. Jag tror att det är för att man har en bild av vad målningarna ska

vara, vad de ska föreställa. Det är inte heller så noga vad det är för kön och det handlar egentligen inte alls om att avbilda en kvinnokropp. Det jag intresserar mig för är gruppodynamik, hur människor förhåller sig till varandra och hur kroppen förhåller sig till andra kroppar.

– Jag använde samma färger för huden och för kläderna för att de skulle kunna byta plats. Istället är det formen som säger vad som är vad och ibland flyter de samman. Att det är kvinnor handlar väl mest om att jag använder mig själv, att jag själv är mitt närmaste material.

Vad är det som fascinerar med människor?

– Det är någonting med huden, närheten. Jag försöker ladda målningarna med en psykologisk underton, något allmänmänskligt. En del uppfattar dem som obehagliga, vissa associerar människorna till lik,

medan andra inte alls tycker att de är obehagliga.

Du arbetar i en lite skev färgskala, allt är lite rödare, lite gulare än vad man förväntar sig. Hur kommer det sig?

– Jag är så van vid de här konstiga hudfärgerna att jag tycker det är fullständigt normalt. Jag tänker att det är avskalad hud, att man ser det som är under. Jag tror inte man skulle reagera om det var mer vanlig hudfärg, en nyans som man konventionellt använder när man målar hud. Då skulle man nog inte uppleva målningarna som så närgångna.

Det känns som att du jobbar ganska blött. Jag läste en essä av Jessica Kempe i tidskriften 10TAL som handlade om hur våtan i ett måleri förmedlar ett slags sensualism. Hur ser du på den våta kvaliteten i akvarellen?

– Jag tycker om att det känns som att det är

vätska som tränger ut ur papperet eller ut ur huden. Jag gillar hur vattnet lever av sig självt. Det är både skönt och jobbigt att inte ha kontroll. Eftersom jag jobbar med ganska mycket vatten och därmed inte kan styra allting, så låter jag färgerna vandra omkring själva. Ibland lägger jag ett sjok med vatten och håller på färg, sen går jag därifrån och ser vad som händer. Det blir nästan som en akt.

Hur pass rädd får man vara för att misslyckas?

– Man får inte vara rädd alls! Man får inte ha så mycket respekt för papprena. Jag har väl ganska rent här men jag kan samtidigt sitta och äta mat på målningarna, hålla ut färg över dem. Och misslyckas man så misslyckas man. Då får man börja om eller så får man hitta ett sätt att förhålla sig till det. Nu har jag lärt mig att de där misslyckandena kan hjälpa målningarna.

JAG KAN SAMTIDIGT SITTA OCH ÄTA MAT PÅ MÅLNINGARNA, HÅLLA UT FÄRG ÖVER DEM.

Hur många målningar har du kasserat?

– Våldigt många. Målningar där jag har letat efter ett språk som jag inte riktigt hittat.

Du är relativt nyutexaminerad från Konsthögskolan, är det någon skillnad mellan att jobba inom ramarna för en utbildning och utanför den?

– Nej, det tycker jag inte. Det är klart att det finns en massa praktiska skillnader, som att man inte har uppföljning på samma sätt, inga ateljésamtal och liknande, men känslan i ateljén är densamma. Det är också en utbildning som jag har använt mycket till att utveckla mina saker och jobba med mig själv, så steget från att vara i den miljön till att ha en egen atelje är inte så stort. Sen är det en annan sak med hela konstvärlden, den har jag en annan kontakt med.

Hur ser du på din roll i konstnärsvärlden, har du reflekterat något över den rollen och över att kliva in i det sammanhanget?

– Jag vet inte om jag tänker så. Sen har det

varit en gradvis förändring, man kommer in i det via konsthögskolan så jag har inte heller tagit ett steg precis när jag slutade.

Har du något namn på det du visar i utställningen på Färgfabriken?

– Serien med ansiktena heter *Pink Noise Series*. (Pink noise – eller skärt brus som det kallas på svenska – är ett brus som vi på grund av dess jämna energifördelning uppfattar som behagligt, som förrådiskt likt ljudet av forsande vatten reds. ann.) Målningarna har ingenting med det att göra, däremot är det precis det jag höll på med – rosa brus. Jag tänker att titeln får bli, kanske lite vilseledande, som ett parallellt titelspår. Det är inte en titel som förklarar själva målningarna, men om man tittar på orden så finns det någonting i dem.

Samtidigt är det ett intressant sätt att arbeta med titulering, att föra ihop två saker som inte direkt har med varandra att göra, eftersom hjärnan automatiskt läser in dem i varandra.

– Ja, och jag gillar alla de visuella kopplingarna man kan göra mellan verk. Jag tycker inte man ska underskatta bilden, det finns som någonslags hierarki där ordet står över bilden.

Hur menar du?

– Måleri är en ganska kroppslig företeelse. Det finns en hierarki, om man ska hårdra det, där kvinnan är kroppen och mannen är intellektet och att hålla på med bilder och kroppar, att reflektera över och tänka kring saker i bild är kanske inte riktigt lika fint som att sätta ord på dem. Men jag håller inte alls med om det.

Att måleri handlar mer om estetik och litteratur om intellekt?

– Ja, men just för att måleriet kan vara sådär ytligt, att det kan vara någonting estetiskt, så går det att misstolkas som innehållslöst, att man stannar vid ytan.

ANNARS SKULLE DET NOG BARA BLI SOCKERSÖTT, DÅ SKULLE DET BARA BLI PINK OCH INGET NOISE.

En rädsla att dina verk ska uppfattas som enbart yta?

– Absolut, jag vill ju att man ska se något mer än att det bara är fint målat. Det är inte det som jag är intresserad av alls. Som betraktare av konst vill man ibland att det ska vara uppenbart på en gång vad det här står för, man vill hitta en betydelse i allting. Som om det vore ett slags rebus. Jag tycker att bilden verkar på ett helt annat plan än att man ska kunna hitta ledtrådar och få svar i förståelsen av den. Måleriet kräver någonting annat. Om du inte är intresserad ska du ju förstås strunta i det, men om man är intresserad av någonting måste man försöka ge det tid. Även det verk man

drabbas av direkt kanske man inte alls har förstått på det sätt som man en annan dag kommer att förstå det. Det handlar på ett sätt om en om tidsaspekt. När du tittar på en bild har du valet att sluta hur snabbt som helst, medan en bok eller en film har en annan tidsrymd invävd.

Och det påverkar hur vi ser på bilder?

– Ja, eller till skillnad från till exempel en bok, så får vi på ett sätt hela intrycket på en gång. Du kan så fort säga om du tycker det här är intressant eller inte. Jag tror jag säger det för att måleriet för mig inte handlar om att avbilda, utan det handlar om att skapa något som blir någonting i sig självt

och inte något som representerar någonting annat som redan finns. Annars hade jag lika gärna kunnat stanna vid fotoförlagorna och strunta i att måla. Istället handlar det om att man gör någonting utav det.

– Jag tycker om när man kan gå in i verk och titta på dem från olika håll och på olika plan, se olika saker. Jag tycker också om den här blandningen mellan det som kan uppfattas som vackert och förföriskt måleri och det som känns obehagligt eller påträngande eller äckligt. Annars skulle det nog bara bli sockersött, då skulle det bara bli pink och inget noise.